

พรพรรณ ต่อสัมพันธ์ดี 2554: การวิเคราะห์โซ่คุณค่าของอ้อย กรณีศึกษาอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ปีการเพาะปลูก 2552/2553 ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์กุลภา กุลคิลก, Ph.D. 142 หน้า

เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ยังประสบกับปัญหาด้านขาดแคลนเงินทุน ปัจจัยการผลิต สภาพแวดล้อมภายนอก และแรงงาน ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิตและการตลาดของอ้อย วิเคราะห์โซ่คุณค่าของการปลูกอ้อยและศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนของการปลูกอ้อย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเกษตรกรที่มีการวางแผนการปลูกอ้อยร่วมกับบริษัทอุตสาหกรรมอ้อย ซึ่งได้นำแนวคิดโซ่คุณค่าและแนวคิดต้นทุนและผลตอบแทนมาใช้วิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรยังขาดการจัดการโซ่คุณค่าในการปลูกอ้อยในด้านเงินทุนเนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาด้านเงินทุนในการปลูกอ้อยและอัตราดอกเบี้ยที่สูง ด้านแรงงานประสบกับปัญหาค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้นและแรงงานไม่มีความรู้ในการปลูกอ้อย สำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีนั้นมีเพียงเกษตรกรบางส่วนที่เริ่มใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการผลิต ด้านความรู้ในการปลูกอ้อยนั้นเกษตรกรยังประสบกับปัญหาด้านการเลือกวัตถุดิบในการปลูกอ้อย กำหนดราคาอ้อย และปัจจัยการผลิต จากปัญหาดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกอ้อย ซึ่งได้ทำการศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนของการปลูกอ้อยพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยมีต้นทุนการปลูกอ้อยด้านค่าจ้างแรงงานมากที่สุด รองลงมาค่าจ้างขนส่ง และค่าพันธุ์อ้อยตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรบางกลุ่มได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการผลิต จะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่ใช้เครื่องจักรในการปลูกอ้อยมีผลการดำเนินงานจากการปลูกอ้อยดังนี้ อ้อยใหม่มีผลกำไรสุทธิ 1,611.21 บาทต่อไร่ อ้อยต่อปีที่ 1 มีผลกำไรสุทธิ 3,722.99 บาทต่อไร่ และอ้อยต่อปีที่ 2 มีผลกำไรสุทธิ 3,439.91 บาทต่อไร่ ส่วนเกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการปลูกอ้อยมีผลการดำเนินงานจากการปลูกอ้อยดังนี้ อ้อยใหม่มีผลขาดทุนสุทธิ (1,014.91) บาทต่อไร่ อ้อยต่อปีที่ 1 มีผลกำไรสุทธิ 2,313.07 บาทต่อไร่ และอ้อยต่อปีที่ 2 มีผลกำไรสุทธิ 2,122.01 บาทต่อไร่ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่ใช้เครื่องจักรในการปลูกอ้อยมีผลตอบแทนสุทธิต่ำกว่าเกษตรกรที่ใช้แรงงานคนในการปลูกอ้อย ดังนั้นเกษตรกรควรมีการวางแผนในการปลูกอ้อยให้มากขึ้น โดยเน้นที่ต้นทุนในการปลูก เพิ่มปริมาณผลผลิต คุณภาพของอ้อย และความรู้ในการปลูกอ้อย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีการวัดค่าซี.ซี.เอส การเลือกปัจจัยการผลิต โรงงานน้ำตาลควรให้ความเป็นธรรมในเรื่องอัตราดอกเบี้ยกู้ยืม การหักราคาอ้อย ส่วนรัฐบาลควรเข้ามาให้ความรู้ในการปลูกอ้อย จัดตั้งกองทุนกู้ยืม หาแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะค่าจ้างแรงงาน ค่าขนส่ง และค่าปัจจัยการผลิตที่มีสัดส่วนต้นทุนมากที่สุด

ลายมือชื่อนิติกร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก